

Nye Steinkjer 2020

SAKSFRAMLEGG

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Fellesnemndas arbeidsutvalg	12.09.2019	19/41
Fellesnemnd nye Steinkjer kommune	25.09.2019	19/23

Arkivsaksnr: 2019/2833

Klassering: S82/&13

Saksbehandler: Per Morten Bjørgum

Ansvarlig leder: Assisterende rådmann Svein Åge Trøbbakk

NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT - HØRINGSUTTAELSE FRA NYE STEINKJER KOMMUNE

Vedlegg:

- 1 Høringsbrev
- 2 Ny høringsfrist - nasjonal ramme for vindkraft
- 3 Nasjonal ramme- sammendrag
- 4 Nasjonal ramme- beskrivelse område 45 Namdal
- 5 Innspill til Steinkjer kommunes behandling av nasjonal ramme
- 6 Utsnitt Steinkjer med eksklusjoner
- 7 Utsnitt Steinkjer med eksklusjoner og utvalgte naturtyper
- 8 Utsnitt Steinkjer med eksklusjoner og reindrift
- 9 Utsnitt Steinkjer med eksklusjoner og friluftsliv
- 10 HØRING: MELDING OM HAUGROSSÅSEN VINDKRAFTVERK MED TILHØRENDE NETTILKNYTNING - UTREDNINGSPROGRAM
- 11 Haugrossåsen vindkraftprosjekt avsluttes
- 12 Fylkesrådmannens saksframlegg
- 13 Protokoll fylkestingets vedtak

Prosjektleders forslag til innstilling:

1. Fellesnemnda for Nye Steinkjer slutter seg til høringsuttalelse fra Trøndelag fylkeskommune, og fraråder at foreslått nasjonal ramme vedtas.
2. Dersom forslag til nasjonal ramme vedtas, forventer Fellesnemnda for Nye Steinkjer at alt foreslått areal i Steinkjer kommune tas ut av rammen. Dette begrunnes med områdets dokumenterte bruk og verdi mht reindrift, naturverdier, kulturminner og friluftsliv.

Torunn Austheim
prosjektleder

Behandling i Fellesnemndas arbeidsutvalg - 12.09.2019:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling i Fellesnemndas arbeidsutvalg - 12.09.2019:

1. Fellesnemnda for Nye Steinkjer slutter seg til høringsuttalelse fra Trøndelag fylkeskommune, og fraråder at foreslått nasjonal ramme vedtas.
2. Dersom forslag til nasjonal ramme vedtas, forventer Fellesnemnda for Nye Steinkjer at alt foreslått areal i Steinkjer kommune tas ut av rammen. Dette begrunnes med områdets dokumenterte bruk og verdi mht reindrift, naturverdier, kulturminner og friluftsliv.

Behandling i Fellesnemnd nye Steinkjer kommune - 25.09.2019:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Fellesnemnd nye Steinkjer kommune - 25.09.2019:

1. Fellesnemnda for Nye Steinkjer slutter seg til høringsuttalelse fra Trøndelag fylkeskommune, og fraråder at foreslått nasjonal ramme vedtas.
2. Dersom forslag til nasjonal ramme vedtas, forventer Fellesnemnda for Nye Steinkjer at alt foreslått areal i Steinkjer kommune tas ut av rammen. Dette begrunnes med områdets dokumenterte bruk og verdi mht reindrift, naturverdier, kulturminner og friluftsliv.

Saksopplysninger:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har på oppdrag fra Olje- og energidepartementet (OED) utarbeidet forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land. OED har nå sendt forslaget ut på bred høring, med høringsfrist 1. oktober 2019.

Det er et omfattende materiale som er på høring:

Selve høringsrapporten ligger her: http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf

Det er utarbeidet 21 temarapporter som finnes her: <https://www.nve.no/nasjonal-ramme-for-vindkraft/oppdateret-kunnskapsgrunnlag/>

Utpeking av områder med egne analyseskjema for alle 43 områder som ble vurdert:

<https://www.nve.no/nasjonal-ramme-for-vindkraft/utpeking-av-omrader/>

Saken vurderes å ha prinsipiell betydning ut over 2019, og forelegges derfor fellesnemnda for Nye Steinkjer for uttalelse.

Oppdraget fra OED til NVE

I OED sitt oppdragsbrev til NVE heter det:

«Nasjonal ramme skal definere større områder der det kan ligge til rette for utbygging av vindkraft på land. Områdene skal velges ut med utgangspunkt i vindressurser og eksisterende og planlagt nettkapasitet. Det er et poeng å lokalisere vindkraft slik at det ikke er nødvendig å bygge mye nytt kraftnett. Dette skal så avstemmes mot andre viktige miljø- og samfunnshensyn. Formålet med nasjonal ramme er å bidra til at de beste vindkraftlokalitetene blir valgt når det søkes om konsesjon. Rammen skal ikke være prosjektspesifikk, blant annet fordi de lokale variasjonene i vindkraftressurser og miljøforhold er store.

Konsesjonsbehandlingen skal fortsatt være avgjørende for enkeltprosjekter, men det skal i utgangspunktet være vanskeligere å få konsesjon i et område som ikke inngår i nasjonal ramme. Hensikten er å bidra til større forutsigbarhet om hvor vindkraft kan realiseres, og til en mer effektiv konsesjonsbehandling. Rammen skal ikke være knuttet til tid, og må innrettes slik at oppdatering kan skje etter behov».

Og videre om hva som skal leveres:

«Hovedleveransen skal inneholde følgende:

- Et oppdatert kunnskapsgrunnlag for landbasert vindkraft basert på relevante studier, konsekvensutredninger, litteratur og innhenting av erfaringer med etablerte vindkraftanlegg
- Forslag til egnede områder for lokalisering av vindkraft på land vist på kart. Kart skal baseres på analyser av de temaene som lar seg kartfeste. NVE kan velge å presentere forskjellige kart med ulik vektlegging av ulike temaer.»

Utpeking av områder

Metodikken for utpeking av områder beskrives å skje i tre trinn, jfr figuren til høyre.

Trinn 1 er en eksklusjon av arealer som åpenbart ikke bør pekes ut som de mest egnede for vindkraft. Eksempelvis er nasjonalparker, andre verneområder og nasjonale villreinområder fjernet slik. I dette trinnet ble GIS-verktøy benyttet til analysen.

Trinn 1 resulterte i 43 analyseområder for videre vurdering.

Trinn 2 var en nærmere analyse av de 43 områdene, i samråd med andre relevante fagmyndigheter.

Trinn 3 bestod i å peke ut de av de 43 som ble NVE sitt forslag. Dette skjedde på bakgrunn av bla det nye kunnskapsgrunnlaget som de 21 temarapportene skaffet til veie. Til slutt satt en igjen med 13 utpekte områder.

Område 45 Namdal

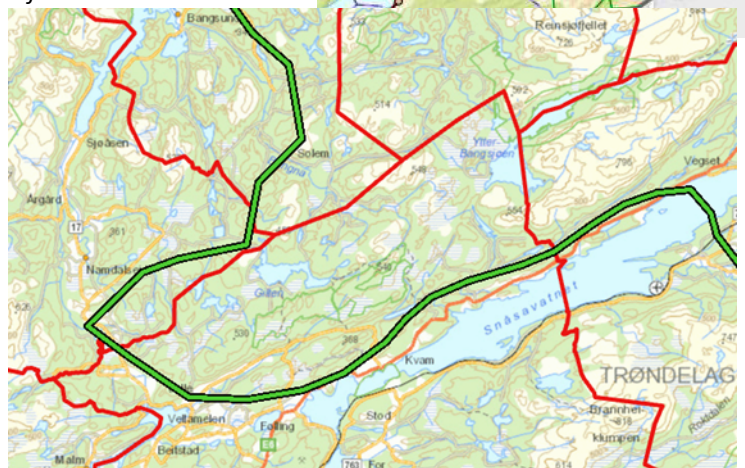
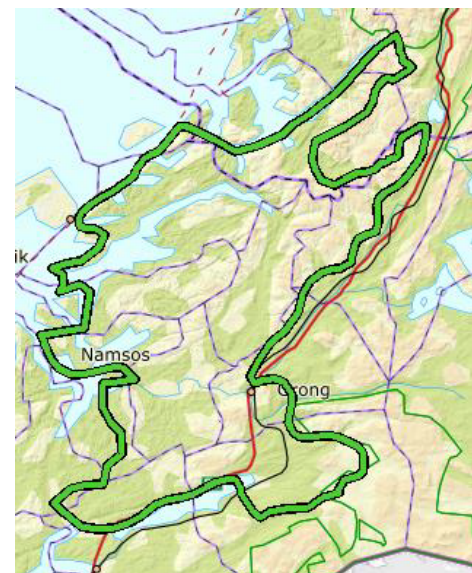
Arealer i Nye Steinkjer kommune er med i område 45 Namdal. Området beskrives kort slik (se for øvrig vedlagte utdrag fra rapporten):

Området strekker seg fra Snåsavatnet i sør til Tosen i nord. Det omfatter hovedsakelig areal på vestsiden av E6, og avgrenses i vest av blant annet Namsos og Rørвик. Sør for Namsos og Grong er området preget av et kupert åslandskap med skog. Lengre nord er kystområdene i vest preget av flere store, relativt flate øyer, mens de østre delene av området har et svært skiftende terreng med høye fjelltopper mellom smale fjorder som skjærer langt inn i landet. Vegetasjonssonene varierer i pakt med det skiftende landskapet innenfor et spekter fra sørborealt til alpint. E6 krysser området i sørøst, og arealene her er også dekket av et omfattende nett av småveier. Disse er i hovedsak knyttet til utnyttelse av skogressurser og annen utmarksnæring. Bosettingen er i hovedsak samlet i en serie mindre tettsteder. I nordvest har det vært omfattende aktivitet på øyene og delvis i fjordstrøkene, mens det er relativt store sammenhengende naturområder i nordøst. Hundhammerfjellet vindkraftverk ligger i Nærøy, innenfor det utpekte området. Det er gitt konsesjon til reetablering av vindkraftverket.

Totalt areal for området er 6090 km². Etter eksklusjoner står det igjen 3639 km² disponibelt areal innenfor avgrensningen.

Område i Nye Steinkjer kommune

Nye Steinkjer sin del av foreslått område 45 Namdal er på ca 368 km². Jamfør kartet til høyre omhandler

dette i stor grad fjellområder i Kvamsfjellet/Gilten/Bangsjøan.

Naturverdier

Det er gjennomført naturtypekartlegging i området, og en rekke utvalgte og/eller viktige naturtyper er registrert. Blant annet er en rekke slåttemyrer med tilhørende høybuer registrert.

Friluftsliv

Steinkjer kommune gjennomførte i 2018 kartlegging av viktige friluftslivsområder. Området her er klassifisert som «viktig friluftslivsområde».

Det er flere hyttefelt i tilknytning til vassdragene innenfor området. Både vassdragene og fjellterrenget benyttes til fiske- og jaktformål.

Reindrift

Reindriftas bruk av området er detaljert beskrevet i vedlagte notat fra Østre Namdal reinbeitedistrikt. Området er vinterbeite for distriktet, for øvrig er det nettopp vinterbeite som er minimumsfaktoren for det aktuelle distriktet. Det forefinnes et meget godt kartgrunnlag for reindriftas arealbehov, dette er offentlig tilgjengelig bla via fylkeskommunen og fylkesmannens felles kartportal gislink.no.

Tidligere meldte vindkraftverk

I 2012 meldte EON Vind Sverige AB om oppstart og foreslo utredningsprogram for vindkraftverk i det aktuelle området. Planene møtte sterk lokal motstand, og det var stort engasjement i lokalsamfunnet i Kvam i saken. Kommunestyret behandlet EON sitt forslag til utredningsprogram 07.11.2012, og gjorde følgende vedtak:

Kommunestyret i Steinkjer presiserer følgende:

- *Kommunestyresak 12/140 omhandler kommunen sin stillingstaken til å fremskaffe det best mulige kunnskapsgrunnlag og innebærer ikke en forskuttering av resultatet av en eventuell senere realitetsbehandling.*
- *Kommunens realitetsbehandling av en eventuell vindkraftbygging skjer på et senere tidspunkt.*
- *Steinkjer kommune sin hovedmålsetting i forbindelse med behandlingen av sak 12/140, er å bidra til å sikre en god prosess for å nå et så godt og bredt beslutningsgrunnlag som mulig.*

I tilknytning til foreslåtte konsekvensutredningsprogram for Haugrossåsen vindkraftverk med tilhørende nettilknytning påpeker Steinkjer kommune at følgende tillegg og endringer er nødvendige: (se vedlagte særutskrift for resten av teksten)

EON meldte i brev av 01.09.2014 at prosjektet Haugrossåsen ble avsluttet.

På samme tid ble det meldt oppstart av planlegging av 4 vindkraftverk i Verran kommune. Tre av disse har i dag status som planlegging avsluttet, mens tiltakshaver for det fjerde ikke har meldt tilbake status til NVE. Men også dette må antas å være avsluttet.

Uttalelse fra Trøndelag fylkeskommune

Fylkestinget har behandlet saken, og har avgitt uttalelse jfr vedlagte saksprotokoll. Kort oppsummert er fylkestingets uttalelse:

- Trøndelag fylkeskommune fraråder den foreslåtte rammen, og er innstilt på å påklage evt nye konsesjoner for vindkraft på land i Trøndelag
- Etterlyser vurderinger av ønska omfang av framtidig vindkraft
- Foreslåtte områder i Trøndelag er de mest myrrike delene av fylket- etterspør vurderinger av klimamessige forhold
- Etterlyser vurderinger knytta til tap av biologisk mangfold

- Det er lagt for lite vekt på reindriftsinteresser og dermed sørsamisk kultur og næringsgrunnlag. Videre er det tatt lite hensyn til regionale friluftsjinteresser, jakt fiske og naturbasert reiseliv
- Trøndelag har tatt «sin del» av vindkraftutbygging på land allerede.

Saksvurderinger:

Generelt:

Intensjonen bak å utarbeide en nasjonal ramme for vindkraft er god. Forutsigbarhet i forhold til hva som kan forventes av konsesjonssøknader framover vil være positivt for alle berørte. Etter å ha lest forslag til nasjonal ramme sitter en igjen med en usikkerhet om intensjonen er oppnådd, siden valgt metodikk og framstilling i beste fall gir en svært grov oversikt over problemstillingene.

Som det framgår av forslaget fra NVE, er det fortsatt slik at også søknader *utenfor* de utpekte område skal konsesjonsbehandles, samtidig som det også framgår at betydelige arealer *innenfor* utpekte områder ikke vil få konsesjon. Nytteverdien av nasjonal ramme i dette bildet synes noe uklar.

Trøndelag fylkeskommune har gitt en grundig høringsuttalelse basert på et fyldig saksframlegg fra fylkesrådmannen. Prosjektleder vil i stor grad slutte seg til fylkeskommunens vurderinger og konklusjon.

Foreslått område i Nye Steinkjer kommune

Som nevnt omfatter foreslått område Namdal ca 368 km² i Nye Steinkjer kommune. Areal tall er før fratrekk av ekskludert areal. Faktisk tilgjengelig areal vil således være vesentlig mindre. Området her er fjellområde som gjerne refereres til som Kvamsfjellet, mens også områder som Gilten og Bangsjøen er inkludert.

Reindrift

Som vedlagte notat fra Østre Namdal reinbeitedistrikt viser, er området her svært viktig for reindrifta, og dermed for sørsamisk kultur og næringsutøvelse. Vinterbeite er begrensende faktor for drifta til distriktet, og de foreslåtte områdene er sentrale vinterbeiter.

Vedlagt saken her er utsnitt fra reindriftas egne driftskart, som viser at det i området selvfølgelig også er drivingsleier, flytteleier og oppsamlingsområder, alle særs viktige for drifta. Etter rådmannens vurdering burde tilgjengelig kartmateriale mht reindrift tilsa at områdene i Steinkjer kommune fikk langt større eksklusjoner enn det som er vist på NVE sitt kart.

Prosjektleder er forundret over at NVE i sin delrapport om reindrift og i hovedrapporten konkluderes med at det er usikkerhet rundt hvorvidt reindrifta påvirkes av et vindkraftanlegg i driftsfasen. Forskningsresultat kan som NVE også skriver, tolkes i begge retninger. Men erfaringskunnskapen fra reinbeitedistrikt som har vindkraftanlegg i sine beiteområder tilsier at det er en tydelig avvisningseffekt- dette omtales også i NVE sitt materiale. Det er underlig at konkret erfaringskunnskap ikke vektlegges sterkere av NVE når forskninga har tvetydige svar.

At reindrift påvirkes av de inngrep som et vindkraftanlegg medfører i form av veger, bygninger, kraftlinjer og selve vindturbinene må kunne anses som både påregnelig og sannsynlig. Graden av påvirkning vil kunne variere ut fra lokale forhold og eventuelle avbøtende tiltak.

Hensynet til reindrift alene tilsier etter prosjektleders vurdering at områdene i Steinkjer kommune bør tas ut av nasjonal ramme.

Naturverdier, kulturminner og friluftsliv

Etter forrige runde med vindkraft på Kvamsfjellet (Haugrossåsen) er det nedlagt en betydelig innsats i kartlegging av naturmangfold og kulturminner i denne delen av kommunen. Det har medført at Kvamsfjellet

naturreservat ble vedtatt i 2015, men også i at betydelige areal utenfor selve naturreservatet er registrert som utvalgt naturtype mv.

I verneforskriften for Kvamsfjellet naturreservat heter det i § 1:

Formålet med naturreservatet er å sikre et variert område med naturskog og slåttemarker.

Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til truet, sjelden og sårbar natur i form av rike skogtyper, kalkskog og kalkkilder, eldre granskog, kulturbasert slåttemark, slåttemyrer og engskog i området. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Kalkholdig mark er særskilt sårbar for utbyggingsprosjekter og tyngre transporter, idet den porøse berggrunnen kan bli ødelagt av mekanisk påvirkning som dette.

En rekke slåtteeenger med tilhørende høylager er kartlagt og registrert, blant annet av det lokale historielaget. Mange av disse framkommer i offentlig kart som utvalgt naturtype. Selve naturreservatet er hensyntatt gjennom eksklusjonskartet i forslag til Nasjonal ramme, mens utvalgte naturtyper ikke er det. Etter prosjektleders vurdering er det en klar svakhet i forslaget, og også utvalgte naturtyper burde ha medført eksklusjon.

Steinkjer kommune kartla i 2018 friluftslivsområder i kommunen i tråd med miljødirektoratets veileder M98-2013. Størsteparten av det aktuelle området i Steinkjer er klassifisert som «B-Viktig friluftslivsområde».

Hensynet til kjente naturverdier, kulturminner og friluftsliv tilsier etter prosjektleders vurdering at områdene i Steinkjer kommune bør tas ut av nasjonal ramme.